

Teorie rámců a její edukační možnosti

Jan Huleja

Katedra českého jazyka

PhDr. Ladislav Janovec, Ph.D.

Abstrakt

Disertační práce *Teorie rámců a její edukační možnosti* sestává z teoretické, praktické a didaktické kapitoly. Tématem první z nich je teorie rámců, jež napříč různými humanitními a společenskými disciplínami zahrnuje řadu konceptů a teoretických pohledů, které pojednávají o tom, jak jednotlivci, skupiny či společnosti vnímají a organizují realitu a jak o ní komunikují. V druhé části práce na aplikaci nazvané *Rámce Ostravy v českém jazykovém obrazu světa* demonstrujeme potenciál teorie rámců pro kulturnělingvistické a diskurzivní analýzy. Vycházíme v ní z rozsáhlého a reprezentativního vzorku českého jazykového materiálu (z textových, systémových a empirických jazykových dat). Na jeho základě se pokoušíme rekonstruovat český jazykový obraz Ostravy a zaměřit se na to, z jakých rámců se skládá, tj. jakým převažujícím způsobem uživatelé českého jazyka Ostravu zobrazují, jak o ní vyprávějí. Naším cílem je současně představit Ostravu jako významný český kulturní a společenský fenomén, jenž je evokován takovými lexikálními jednotkami a strukturován takovými konceptuálními prostředky, které jsou v textu české kultury nezaměnitelně „ostravské“. V třetí části se zaměřujeme na přínos teorie rámců pro vzdělávací obor *Český jazyk a literatura* a pro průřezové téma *Mediální výchova*. Právě o nich se domníváme, že jsou teorii rámců nejvíce otevřeny a umožňují nejpřirozenější uplatnění jejího edukačního potenciálu.

Klíčová slova

teorie rámců, rámeček, rámcování, kognitivní lingvistika, jazykový obraz světa, Ostrava, český jazyk a literatura, mediální výchova